Рег. № 93-00-1791/10.02.2012 г.

УТВЪРДИЛ,
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:

(д-р инж. Л.Цоцорков)

АСАРЕЛ МЕДЕТ · АД

50 ГОДИНИ

ПОЛЗОТВОРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО С „НИПРОРУДА” АД - ЕТАЛОН ЗА УСПЕХ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ и ПРИЯТЕЛИ,

Повече от 25 години имам високата чест и голямо предизвикателство да бъда главен, а впоследствие изпълнителен директор на първата, най-голяма и водеща българска минна компания за открит добив и обогатяване на медни руди „Асарел-Медет” АД. Тя е и първото голямо промишлено предприятие на територията на община Панагюрище, изменило коренно нейния социално-икономически облик.

Същевременно и като председател на Българска минно-геоложка камара от нейното учредяване през 1991 г., с удовлетворение споделям за дългогодишното ни и ползотворно сътрудничество с „НИПРОРУДА” - активен член на националната ни браншова организация.

50-годишната творческа биография на „НИПРОРУДА” е неразривно свързана с изграждането и развитието на добива и обогатяването на минерални суровини в нашата страна. През изминалите десетилетия по проучвания, изследвания и проекти на института, като главен проектант, са построени и въведени в експлоатация редица големи и водещи в технологично отношение обекти и минно-обогатителни комбинати в Република България и чужбина.

Така в летописа за изграждането и развитието на Минно-обогатителен комплекс „Асарел-Медет” АД - Панагюрище, както и на мемориалната стена пред официалния вход, сред главните проектанти на МОК „Медет” и МОК „Асарел”, трайно присъства името на „НИПРОРУДА”.

По повод честването на 40-годишния юбилей на нашата компания през 2005 г., първият директор на „НИПРОРУДА” ст.н.с. инж. Трайко Киров Милев сподели: „Асарел-Медет” е най-големият успех за „НИПРОРУДА” в областта на минното производство в Република България. Технико-икономическите показатели на МОК „Медет” за 20 години бяха потвърдени многократно”. Това е удовлетворяваща оценка, която споделяме и ние.

Но да се върнем към началото на нашето успешно сътрудничество.

Идейният проект за изграждане на рудник „Медет” е изработен от Научно-изследователския институт “Гипроцветмет” - Москва, а на обогатителната фабрика „Медет” - от „Механобър” - Санкт Петербург. В сътрудничество с тези институти голяма част от техническите и работните проекти, както и проектосметните документации по изграждането на комбината, са дело на българските проектанти от „НИПРОРУДА” .

През 1961 г. е поставено началото на рудник „Медет” - най-големият по това време открит меден рудник в Европа и трети по големина в света. На 29 декември 1964 г. официално е пуснат в експлоатация МОК „Медет”. И това е първото предприятие в света, дръзнало да организира ефективен добив и обогатяване на медни руди със съдържание на мед под 0,4 % - практика, която след това се прилага масово в бранша.

През годините, заедно с „НИПРОРУДА” и без да чакаме някой друг да проправи пътеките към по-ефективно развитие, предизвикателствата на времето ни обединяват около ръководния ни фирмен принцип: „Да тръгнем първи, означава да тръгнем навреме”.

В рудник „Медет” още преди 1972 г. започва подмяна на нископроизводителни сондажни машини, автосамосвали и багери с по-мощни такива. Непрекъснато се усъвършенстват пробивно-взривните работи, внедрена е автоматизирана система за оптимизиране на товарно-разтоварните процеси.

Като доказателство на тази теза, ще ми позволите да посоча следните три значими дати от нашия летопис:

На 25 септември 1969 г. е обсъден отчет на “НИПРОРУДА” по разработената тема: “Комплексно усъвършенстване на технологията и организацията на труда и производството в рудник “Медет”. Нововъведенията обхващат следните процеси: пробивно-взривни работи, багерни работи, транспорт на откривката, транспорт и едро натрошаване на рудата.

За пръв път в страната е създаден и внедрен нов тип взривно вещество за открити рудници с оводнени сондажи “Водно-взривна суспензия”. Ръководител на колектива от “НИПРОРУДА” е ст. н. с. ктн инж. Величко Стоянов.

За първи път в рудник “Медет” през май 1970 г. е внедрена разработката “Оптимизиране и определяне устойчивостта на борда и ъгъла на естествения откос”. Тя е дело на колектив от “НИПРОРУДА” с ръководител ст.н.с. ктн инж. Радка Балевска. За заслуги той е награден с „Държавна награда - I-ва степен за наука и техника”.

И отново - за първи път - в периода 1972-1982 г. в България и страните от Източна Европа се разработва и внедрява автоматизирана система за оптимизиране на товаро-транспортните процеси в рудник “Медет”.

Всичко е уникално в МОК „Медет” - и в рудника, и в обогатителната фабрика.

За пръв път в България успешно се осъществява такъв мащабен проект и то не само за минната промишленост.

По пътя на научното обслужване и ползотворно сътрудничество, периодично се извършва модернизация и подобряване на технологията в обогатителна фабрика „Медет”.

Ще ми позволите отново да цитирам няколко бележити дати от нашия летопис:

За първи път в нашата страна през януари 1966 г. е монтирана опитна секция за сравнителни изследвания на пневмомеханични флотационни машини, българска конструкция. Те са разработени от колектив конструктори от „НИПРОРУДА”, ръководен от ст. н. с. инж. Петър Стоянов.

За пръв път в България през 1967 г. се добива молибденов концентрат с високо съдържание на рений. Това е заслуга на колектив от научни работници - проектанти от „НИПРОРУДА” и инженерно-технически персонал от Обогатителна фабрика “Медет”, ръководен от ст.н.с. ктн инж. Петър Щирков и с участието на инж. Николай Семков, инж. Рашко Балтов, инж. Цанко Василев и др. Признание за този успех е удостояването с „Държавна награда - I степен за наука и техника”.

Дело на колектив, с ръководител н.с. Белчо Белчев от “НИПРОРУДА”, е регистрираното през февруари 1968 г. изобретение за подмяна на скъпоструващи вносни електроди с алуминиеви за използване при спектрален анализ.

И така, преодолявайки поредното изпитание на развитието, заедно творихме един след друг новаторските успехи, реализирахме мечтите си.

За първи път в България в Обогатителен комплекс “Медет” са проведени пробни изпитания на гумена облицовка за топкови мелници. Значимото събитие е от юни 1969 г., а разработките са на колектив под ръководството на н.с. инж. Пеньо Кацарски от “НИПРОРУДА”.

Пак по проект на “НИПРОРУДА” се въвежда и пълна колективно-селективна флотация с досмилане на колективния концентрат в периода 1972-1974 г. Във флотационното отделение се внедрява и световната тенденция за преминаване от механични флотационни машини към пневмомеханични.

Разбира се, това са само част от паметните събития, които са оптимистичен пример на успешните ни съвместни стъпки. Чрез тях ние заедно завоювахме своето значимо и уникално място в българската минна индустрия. Благодарение на всичко това, през 1976 г. в Обогатителна фабрика „Медет" е постигнат рекордният резултат - най-високо извличане на медта - 85,54 %, при годишна преработка на 8 566 хил. тона руда. Тогава това е постижение от световна класа и донася заслужено признание за качествата на българските проектанти, минни строители, технолози и обогатители.

През всичките тези години рамо до рамо изминахме дълъг, нелек, но благороден и резултатен път - като се започне от изграждането, пуска и усвояването на новите мощности на МОК „Медет", през натрупване на ценен опит и развитие на добрите практики и традиции, за да се стигне по-късно до успехите в летописа и на МОК „Асарел".

Екипи на „НИПРОРУДА" извършват изследователски и проектни работи и активно участват в изграждането на новите мощности - рудник „Асарел" и обогатителна фабрика „Асарел".

Благодарение на проявените творчество, инициатива и професионализъм, заедно стигнахме до поредната паметна дата - 6 декември 1989 г., когато официално бе въведен в експлоатация МОК „Асарел".

Най-трудният период за мен като ръководител на „Асарел-Медет" несъмнено беше от 1986 до 1991 година, когато се завършваше строителството и се усвояваха новите мощности на площадка „Асарел". На 6 декември 1989 година, когато хората бяха излезли по площадите, ние заедно успяхме да въведем в експлоатация първия етап на един от най-крупните индустриални обекти в страната. Голяма беше тежестта да организираме и координираме това сложно строителство... Но, въпреки ограниченията на ония години, по време на строителството командировахме специалисти във водещи медни мини в Швеция, Сърбия и други страни за проучване на добрите практики и така бяха усъвършенствани много от първоначалните проектни решения. При спиране финансирането на капиталното строителство от държавата трябваше не само да осигурим средства за завършването на проекта, но и да обучим необходимите кадри за новите мощности, тъй като известно време паралелно трябваше да се работи и на площадка „Медет". Знаехме, че закъснението на пуска ще доведе до тежки социално-икономически проблеми за община Панагюрище и целия регион. Затова един от съвместните ни успехи е именно завършеното навреме строителство на „Асарел", преди през 1994 г. да спре МОК „Медет".

Гордея се, че през изминалите години в партньорство с „НИПРОРУДА" внедрихме редица нови технологични решения:

-Технология за дезинтеграция на рудата в големи автогенни мерници ММС 70-23;

-Нова технология на обогатяване в големообемни флотационни машини;

-Микробиологично излужване на труднообогатимите окисни руди;

-Подземно дрениране на водите от рудник „Асарел";

-Автоматизирана система за управление на технологичните процеси в обогатителната фабрика;

и други.

Не беше леко, но беше истински вълнуващо. С нашето съвместно и активно участие, ние пишехме историята за развитието на МОК „Асарел-Медет", както и тази на минно-добивния отрасъл в България.

През изминалите години нашият традиционен партньор „НИПРОРУДА" се утвърди като лидер в областта на научно-изследователски, проучвателни и проектантски дейности, насочени към технологиите в екологията и опазването на околната среда, изграждане и поддържане на хидротехнически съоръжения, биотехнологиите и др.

По проект на "НИПРОРУДА" през 1988 г. завършва строителството и е пуснат в експлоатация новият цех за микробиологично излужване на мед на площадка „Асарел", след изградената преди това подобна инсталация на площадка „Медет".

В Минно-обогатителен комплекс „Асарел-Медет” и трите ефективно работещи пречиствателни станции са проектирани от „НИПРОРУДА” АД. В периода 1986 -1988 г. са въведени в експлоатация две пречиствателни станции: за руднични води (ПСРВ) и за битово-фекални води (ПСБФВ). Третата пречиствателната станция за дренажни води официално е пусната в експлоатация на 31 май 2011 г., в присъствието ма Министъра на околната среда и водите г-жа Нона Караджова. Съоръжението е за 6, 356 млн. лева, а избраната технология е една от най-съвременните и ефективни в минния бранш - на австрийската компания „Neuhold”. Това е последният проект от Програмата за отстраняване на екологични щети, причинени преди приватизацията на дружеството. Реализираните по тази програма проекти са на обща стойност 24 млн. лева, съгласно Изпълнително споразумение с държавата от 2000 г., финансирано от Световната банка.

„НИПРОРУДА” изготвя много важни предпроектни технико-икономически проучвания с финансова оценка по програми за обновление и развитие на „Асарел-Медет”.

В периода 2005-2007 г. се реализира проектът на „НИПРОРУДА” за мащабна модернизация и реконструкция на обогатителна фабрика „Асарел”. Новото оборудване отговаря на най-добрите световни стандарти и е от водещите световни производители - фирмите „Krebs”, „Metso”, „WEMCO Dorr Oliver”, „Siemens”. Целта е изграждане на модерна и високоефективна обогатителна фабрика с високи технологични показатели и ниски експлоатационни разходи, отговаряща на най-добрите световни стандарти в областта на обогатителните технологии и условия за здравословен, безопасен и по-привлекателен труд.

Така в своето развитие МОК „Асарел” се превърна не само в успешно продължение на придобития опит в МОК „Медет”, но и в нов етап от развитието на открития рудодобив и обогатяване в страната.

Заслужено се гордеем, че „Асарел-Медет” е първата българска компания, която през 2005 г. получава сертификат за първокласен инвеститор от Българска агенция за инвестиции. Той е за изпълнението на мащабна инвестиционна програма от над 100 млн. щатски долара, обхващаща цялостно технологичната верига - модернизация на рудника и обогатителната фабрика.

През същата година по повод 40-годишния ни юбилей, изпълнителният директор инж. Йосиф Левиев споделя: „Лично за мен и за „Нипроруда” АД е удоволствие и предизвикателство да работим с „Асарел-Медет” и с неговия ръководител д-р инж. Лъчезар Цоцорков. „Нипроруда” е вложил много от потенциала си за провеждане на мащабни изследователски работи и проектиране на „Асарел-Медет”.

Това е оценка, която и днес приемаме с благодарност и заедно обсъждаме нови амбициозни цели, като не забравяме и всички предизвикателства, който сме преодолявали заедно.

В процеса на мащабна модернизация на флотационното отделение на ОФ „Асарел” се налага изграждане и на нова - и в енергийно, и в строително отношение - подстанция. За първи път в България е произведена и пусната в действие на 10 януари 2007 г. уникална комплектна типово изпитана подстанция Н.Н. като едно цяло съоръжение във Флотационно отделение на Обогатителна фабрика „Асарел”. Екипът, реализирал амбициозната и нестандартна задача, е съставен от специалисти на „Асарел-Медет” АД под ръководството на инж.Тодор Ангелов, съгласувано с проектанти от „НИПРОРУДА” и изпълнители от ЗЕС „Елиа”.

С пускането на новия флотационен ред за медна пречистна операция на 22 март 2007 г. приключва генералната реконструкция на технологичната схема при обогатяването. А Държавна приемателна комисия приема в края на годината мащабна модернизацията на Обогатителна фабрика „Асарел”, продължила повече от две години.

Но развитието не спира до тук. Упоритата работа продължава с перспективата на следващите проекти. В края на 2008 г. приключва съвместното изготвяне на актуализирани технико-икономически оценки по нови направления за развитие от наши специалисти, водещи български и световни консултанти („НИПРОРУДА” АД, Outotec и Metso Minerals). На тази база през 2009 г. е приет вариант за технологично развитие, наречен Етап II за модернизация на Обогатителна фабрика „Асарел”, възлизащ на над 12 млн. лева. От тях 5 млн. лева са

безвъзмезден грант „Технологична модернизация в големи предприятия” по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013”.

Включени са следните проекти:

1. Оптимизиране цикъла на рудоподготовка в корпус „Ситно трошене” на ОФ „Асарел” чрез въвеждане на двустадийно трошене;

2. Въвеждане на нов флотационно-гравитационен процес за повишаване извличането на злато от преработваната руда;

3. Надграждане най-висок клас интегрирана ERP - система за управление;

На 29 април 2009 г. най-ново поколение високотехнологична филтър-преса на „Metso Minerals” официално е въведена в експлоатация в отделение „Сгъстяване и Филтрация” на Обогатителна фабрика „Асарел”. Това е първата инсталация от този род в рудодобива в страната.

В поздравителен адрес от името на екипа на „НИПРОРУДА” с изпълнителен директор инж. Йосиф Левиев се изтъква: „Ние сме изключително доволни, тъй като един наш проект успешно се реализира и чувстваме този обект като наш. Водещите ни специалисти вече са изключително заети с друг спешен Ваш проект - „Инсталация за екстракция и електролиза”. За изпълнението му ние сме направили график с удължен работен ден и работа през почивните дни.”

На 19 декември 2010 г. за пръв път в България в „Асарел-Медет” са произведени медни катоди с най-високата степен на чистота от 99, 99 % от нова високотехнологична Инсталация за екстракция и електролиза на мед от руднични води. Базовият инженеринг и оборудването са на водещата в тази област финландска компания „Outotec”, работният проект е изготвен от „НИПРОРУДА”, а строително-монтажните работи са осъществени от фирмите „МИГ инженеринг” и „Металик” за около една година.

В иновативното, хидрометалургично и екологично производство - уникално не само за българския рудодобив, но и на европейско ниво, са инвестирани около 40 милиона лева.

Въвеждането му в експлоатация е предпоставка „Асарел-Медет” АД да бъде победител в категория „Зелена инвестиция” в националния конкурс „Инвеститор на годината `2011”.

С изграждането новата SX-EW инсталация за производство на катодна мед е реконструирана и модернизирана съществуващата Инсталация за добив на цементационен концентрат, при което рязко се повишава рентабилността на микробиологичния процес и постига изключителен екологичен ефект.

В резултат на предварително извършено обследване, базирано на резултати от извършени анализи при устието на река Панова, документирано дрениране по западния контур на Окисно насипище, е изготвено предпроектно проучване от „НИПРОРУДА” с предложени варианти за решения. Един от вариантите е изграждане на противофилтрационната завеса в западната част на Окисно насипище - началото на водосбора на река Свинарски дол.

Етапната рекултивация на отработени стъпала на Окисно насипище стартира през 2007 г. по изготвен работен проект от „НИПРОРУДА”.

Прокарване на дренажна галерия в рудник „Асарел”, служеща за отводняване и осушаване на бордовете, се извършва от 1980 г. по проект на „НИПРОРУДА”. Развитието на минните работи в дълбочина налагат през 2011 г. да бъде реализиран работен проект, относно осигуряване надеждността на дренажната галерия след пресичането ѝ от рудничния котлован и контрол на постъпващите води на входа на пречиствателната станция. Проектът се изпълнява на два етапа, като се цели постигане на надеждност на съоръжението, гарантиране контрола на водите, постъпващи към Пречиствателната станция за руднични води, и опазване на екологичното равновесие в района.

В Експерименталната полупромишлена база на „НИПРОРУДА” АД в гр. Бухово са проведени тестове за смилане на руда с ново мелещо тяло - тип „сфероидален тетраедър”. Това изобретение на д-р инж. Петър Бодуров, което е финансираното от „Асарел-Медет” АД , през 2011 г. печели златен медал и диплом по време на един от най-престижните форуми за иновации - Световното изложение на изобретенията в швейцарския град Женева. То е отличено и с голямата награда на Съюза на изобретателите в България на третото национално изложение „Изобретения, технологии, иновации - ИТТ `2011”.

Всичко изброено до тук показва, че 50-годишното сътрудничеството с „НИПРОРУДА” е било изключително ползотворно за устойчивото развитие на „Асарел-Медет” - Панагюрище.

Защото „НИПРОРУДА” разполага със съвременни лаборатории, опитни и производствени бази, с програмни продукти за технологични разчети, строително и машинно конструиране, съставяне на схеми за електроснабдяване, електроуправление и автоматизация на производства, специализирани бази данни, съвременна техника за създаване и размножаване на проектна документация и други.

Но най-голямото богатство на „НИПРОРУДА” е екипът от високо квалифицирани проектанти и изследователи (в т.ч. хабилитирани лица, научни сътрудници и доктори на науките), които са с богат опит и умения. Благодарение на тях те активно участват от самото начало до край в отделните етапи, включващи проучвания, разработка на съвременни технологии, проектиране, технико-икономически анализи, производствен инженеринг, авторски надзор, реализация и въвеждане в експлоатация на обекти за добив и преработка на минерални суровини.

В резултат на този професионализъм и внедрени международни стандарти, уверено мога да заявя, че днес „НИПРОРУДА” е авторитетен научно-изследователски отраслов институт, водеща българска инженерингова компания, допринасяща за реализирането на новите идеи и тенденции в минерално суровинния отрасъл.

А нашата политиката за непрекъснати подобрения в „Асарел-Медет” продължава.

Мечтаем, мечтите си превръщаме в програми и планове, а плановете - в задачи.

Приоритет за нас са проектите за внедряване на ново високотехнологично оборудване, гарантиращо най-висок стандарт за опазване на околната среда и безопасност на труда.

От името на Съвета на директорите на „Асарел-Медет” - Панагюрище, и лично от мое име изказваме най-сърдечна признателност за проявените висок професионализъм и творческо участие, за смелостта на решенията и отговорната им реализация за устойчивото развитие на нашата минна компания.

Благодарим за доверието и честта да работим заедно!

Заслужено се гордеем с традиционното ни партньорство, утвърдило се като еталон за успех!

Сърдечни пожелания за крепко здраве и още по-големи постижения по пътя на непрекъснатото обновление и просперитет!

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК!

ПРИЛОЖЕНИЕ:
Илюстрации (18 броя) с текстове към тях -3 стр.

10 февруари 2012 г.

ПОДБОР на ТЕКСТОВЕТЕ
и ИЛЮСТРАЦИИТЕ,
Специалист „Комуникации”:
(Нина Радулова)

РЕДАКЦИЯ и СЪГЛАСУВАНЕ,
Ръководител отдел „Комуникации”:
(Ана Финджикова)

СЪГЛАСУВАЛИ:

ДИРЕКТОР „ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ”:
(Александър Чобанов)

ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР:
(инж. Делчо Николов)

ДИРЕКТОР „РАЗВИТИЕ”:
(инж. Екатерина Станчева-Ковачева)